

Kuuleminen ja lausunto: Valtioneuvoston U-kirjelmä U 92 2018 vp Kellonajan siirrosta luopuminen

Anna-Liisa Tarvainen / 8.11.2018 / Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Kellonsiirto ei ongelma liikenteessä

- Löytyi maailmalta lähes 20 tutkimusta: onko vaikutusta siirtoa seuraavien päivien onnettomuuksiin?
- Tutkimukset päätyvät vaihteleviin tuloksiin
  - Kevät: 38 % havaitsi kasvua, 19 % laskua, 44 % ei vaikutusta
  - Syksy: 33 % havaitsi kasvua, 33 % laskua, 33 % ei vaikutusta
    - Suomalainen tutkimus: siirron jälkeen ei selkeää eroa muihin päiviin (Lahti, Nysten, Haukka, Sulander & Partonen 2010: *Daylight Saving Time Transitions and Road Traffic Accidents.*)
- Siirron vaikutus pieni ja hetkellinen
- Paljon tärkeämpää, millaisessa valaistuksessa liikutaan vuoden kaikkina muina päivinä

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Pimeys iso riskitekijä: 40 % vaarallisempaa kuin valoisalla

- Heikompi näkeminen lisää riskiä lähes kaikenlaisiin onnettomuuksiin
- Aiemmin riskiä arvioitu n. 1,5- tai 2-kertaiseksi

- Suuri tutkimus Ruotsin, Norjan ja Hollannin aineistolla:
  - Samat kellonajat: toisina kuukausina pimeää ja toisina valoisaa
  - Pimeällä riski 1,4-kertainen eli 40 % suurempi kuin valoisalla
    - Maaseudulla 50 % suurempi ja kaupunkialueilla 30 % suurempi

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Iltapäivän ja illan pimeys vaarallisempaa kuin aamun ja aamuyön

- Vuorokauden jälkipuoliskolla ihmiset runsaammin liikkeellä ja onnettomuusalttiimpia kuin alkupuoliskolla
  - Klo 12.00-23.59 sattuu 70 % liikennevakuutuksesta korvatuista vahingoista ja tulee 72 % liikennevahinkojen uhreista
  - Liikenteessä tehdyistä matkoista aloitetaan klo 12 jälkeen 68 %

- Onnettomuuksia sattuu ympäri vuoden aina enemmän auringonlaskun kuin auringonnousun aikaan
  - Syitä lukuisia: iltapäivällä & illalla vaihtelevammat ajot, väsymys päivästä, enemmän puhelimen käyttöä, huviajoa, matkustajia jne.

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Nykytilanne: liikennevakuutuksesta korvatut vahingot ajankohdan mukaan

Liikennevakuutuksesta korvatut liikennevahingot v. 2012-2016, joista tapahtuma-aika tiedossa. Lähde: Onnettomuustietoinstituutti

Kellonaika	Vahinkokuukausi												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yhteensä
0	462	379	328	257	266	373	451	320	304	306	467	491	**4404**
1	162	129	113	114	144	181	203	171	135	119	90	137	**1698**
2	136	110	102	91	93	133	152	113	87	83	97	116	**1313**
3	128	102	75	82	82	101	107	99	85	79	73	95	**1108**
4	143	140	112	70	82	83	100	86	80	67	87	111	**1161**
5	238	220	176	138	125	149	153	122	137	178	149	161	**1946**
6	598	599	492	312	366	391	328	415	409	611	474	438	**5433**
7	1700	1488	1381	1039	1042	834	612	1064	1238	1305	1483	1126	**14312**
8	2245	1954	2146	1545	1549	1206	787	1559	1768	1669	1809	1539	**19776**
9	1655	1862	1900	1495	1583	1382	1201	1494	1544	1561	1312	1168	**18157**
10	2034	2170	2115	1907	1932	1917	1890	1982	1691	1830	1558	1589	**22615**
11	2658	2608	2585	2026	2308	2379	2386	2375	1999	2085	1902	2076	**27387**
12	3784	3664	3662	3244	3533	3556	3722	3495	3017	3129	2656	3141	**40603**
13	3286	2978	2883	2380	2747	2564	2771	2589	2394	2518	2179	2571	**31860**
14	3544	3221	3351	2763	3030	3021	3062	3245	2884	2888	2365	2710	**36084**
15	3706	3423	3753	3161	3621	3361	3344	3892	3493	3256	2723	3006	**40739**
16	3652	3028	3511	3161	3612	3326	3006	3804	3507	3109	3386	3507	**40609**
17	2680	2001	2265	2130	2569	2518	2364	2768	2309	2184	2678	2519	**28985**
18	2112	1869	1581	1667	1985	1956	2086	2183	1909	1727	2120	1919	**23114**
19	1429	1276	1159	1029	1379	1492	1585	1577	1186	1364	1367	1252	**16095**
20	1088	1051	939	730	1081	1086	1280	1050	951	1038	1052	1008	**12354**
21	675	590	578	485	581	777	813	692	717	655	605	602	**7770**
22	357	360	325	303	360	456	444	454	394	348	373	357	**4531**
23	294	237	270	230	298	322	405	387	293	263	274	290	**3563**
Yhteensä	**38766**	**35459**	**35802**	**30359**	**34368**	**33564**	**33252**	**35936**	**32531**	**32372**	**31279**	**31929**	**405617**

Hämärä ja pimeä aika suuntaa antavasti korostettuna (Liikenneturva). Auringon nousu- ja laskuajat Suomen väestöllisen keskipisteen Hämeenlinnan mukaan.

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Laskelma: liikennevakuutuksesta korvatut vahingot, jos pysyvä talviaika

Arvio liikennevakuutuksesta korvatuista liikennevahingoista 5 vuoden ajalta, jos olisi pysyvä talvi-/normaaliaika (GMT +2), Liikenneturvan suuntaa antava laskelma

Kellonaika	Vahinkokuukausi												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yhteensä
0	462	379	328	257	266	373	451	320	304	306	467	491	**4404**
1	162	129	113	114	144	181	203	171	135	119	90	137	**1698**
2	136	110	102	91	93	111	152	113	87	83	97	116	**1291**
3	128	102	75	82	59	84	76	99	85	79	73	95	**1037**
4	143	140	112	58	82	83	100	61	80	67	87	111	**1124**
5	238	220	176	115	125	149	153	122	105	178	149	161	**1891**
6	598	599	492	312	366	391	328	415	372	509	474	438	**5294**
7	1700	1488	1381	1039	1042	834	612	1064	1238	1088	1483	1126	**14095**
8	2245	1954	2146	1545	1549	1206	787	1559	1768	1669	1809	1539	**19776**
9	1655	1862	1900	1495	1583	1382	1201	1494	1544	1561	1312	1168	**18157**
10	2034	2170	2115	1907	1932	1917	1890	1982	1691	1830	1558	1589	**22615**
11	2658	2608	2585	2026	2308	2379	2386	2375	1999	2085	1902	2076	**27387**
12	3784	3664	3662	3244	3533	3556	3722	3495	3017	3129	2656	3141	**40603**
13	3286	2978	2883	2380	2747	2564	2771	2589	2394	2518	2179	2571	**31860**
14	3544	3221	3351	2763	3030	3021	3062	3245	2884	2888	2365	2710	**36084**
15	3706	3423	3753	3161	3621	3361	3344	3892	3493	3256	2723	3006	**40739**
16	3652	3028	3511	3161	3612	3326	3006	3804	3507	3109	3386	3507	**40609**
17	2680	2001	2265	2130	2569	2518	2364	2768	2309	2402	2678	2519	**29203**
18	2112	1869	1581	1667	1985	1956	2086	2183	2100	2245	2120	1919	**23823**
19	1429	1276	1159	1029	1379	1492	1585	1577	1542	1364	1367	1252	**16451**
20	1088	1051	939	949	1081	1086	1280	1155	951	1038	1052	1008	**12678**
21	675	590	578	534	697	777	813	900	717	655	605	602	**8143**
22	357	360	325	303	432	593	622	454	394	348	373	357	**4918**
23	294	237	270	230	298	354	405	387	293	263	274	290	**3595**
Yhteensä	**38766**	**35459**	**35802**	**30592**	**34533**	**33694**	**33399**	**36224**	**33009**	**32789**	**31279**	**31929**	**407475**

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Laskelma: liikennevakuutuksesta korvatut vahingot, jos pysyvä kesäaika

Arvio liikennevakuutuksesta korvatuista liikennevahingoista 5 vuoden ajalta, jos olisi pysyvä kesäaika (GMT +3), Liikenneturvan suuntaa antava laskelma

Kellonaika	Vahinkokuukausi												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yhteensä
0	462	379	328	257	266	373	451	320	304	306	467	491	**4404**
1	162	129	113	114	144	181	203	171	135	119	90	137	**1698**
2	136	110	102	91	93	133	152	113	87	83	97	116	**1313**
3	128	102	75	82	82	101	107	99	85	79	73	95	**1108**
4	143	140	112	70	82	83	100	86	80	67	87	111	**1161**
5	238	220	176	138	125	149	153	122	137	178	149	161	**1946**
6	598	599	640	312	366	391	328	415	409	611	474	438	**5581**
7	1700	1786	1519	1039	1042	834	612	1064	1238	1305	1483	1126	**14748**
8	2470	2345	2146	1545	1549	1206	787	1559	1768	1669	2533	1539	**21116**
9	2152	1862	1900	1495	1583	1382	1201	1494	1544	1561	1312	1635	**19121**
10	2034	2170	2115	1907	1932	1917	1890	1982	1691	1830	1558	1589	**22615**
11	2658	2608	2585	2026	2308	2379	2386	2375	1999	2085	1902	2076	**27387**
12	3784	3664	3662	3244	3533	3556	3722	3495	3017	3129	2656	3141	**40603**
13	3286	2978	2883	2380	2747	2564	2771	2589	2394	2518	2179	2571	**31860**
14	3544	3221	3351	2763	3030	3021	3062	3245	2884	2888	2365	2710	**36084**
15	3706	3423	3753	3161	3621	3361	3344	3892	3493	3256	2723	2505	**40238**
16	3043	3028	3511	3161	3612	3326	3006	3804	3507	3109	2605	2923	**38635**
17	2233	1819	2265	2130	2569	2518	2364	2768	2309	2184	2435	2519	**28113**
18	2112	1438	1437	1667	1985	1956	2086	2183	1909	1727	2120	1919	**22539**
19	1429	1276	892	1029	1379	1492	1585	1577	1186	1364	1367	1252	**15828**
20	1088	1051	939	730	1081	1086	1280	1050	951	1038	1052	1008	**12354**
21	675	590	578	485	581	777	813	692	717	655	605	602	**7770**
22	357	360	325	303	360	456	444	454	394	348	373	357	**4531**
23	294	237	270	230	298	322	405	387	293	263	274	290	**3563**
Yhteensä	**38432**	**35535**	**35677**	**30359**	**34368**	**33564**	**33252**	**35936**	**32531**	**32372**	**30979**	**31311**	**404316**

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Liikenneturvan laskelma

- Laskelman mukaan pysyvässä kesäajassa 632 liikennevakuutuksesta korvattavaa onnettomuutta vähemmän vuodessa kuin pysyvässä talviajassa
- Kaikki vakuutuslajit huomioiden pysyvän kesäajan etu (vrt. talviaika) arviolta 1000-2000 onnettomuutta vuodessa
  - Kymmeniä vakavampiakin loukkaantumisia ja mahdollisesti joitakin liikennekuolemia

- Laskelma suuntaa antava: varsinaista tutkimusta ei tehty tällä aikataululla, mutta olisi teetettävissä viranomaisilla tai tutkimuslaitoksilla

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Tutkimukset puoltavat kesäaikaa liikenteen kannalta

- Toisin kuin kellonsiirtotutkimukset, pitkäaikaisvaikutusten tutkimukset maailmalla selkeitä kesä- ja talviajasta: kesäaika poikkeuksetta parempi liikenneturvallisuudelle
- Osan vuodesta oleva kesäaika: löytyi 11 tutkimusta, kaikissa onnettomuuksien vähenemistä kesäajan ansiosta
  - Suomessa VTT (1984): kesäajan käyttöönotto vähensi koko vuoden onnettomuusmäärää 1,2 %
- Ympärivuotinen kesäaika: löytyi 8 tutkimusta, joista 7 suositteli sellaiseen siirtymistä, 1 ei ollut varma
- Missään liikenteen pitkäaikaisvaikutusten tutkimuksessa ei suositeltu pysyvää talviaikaa

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Pohjoisessa onkin useimmiten kesäaika, eli sijaintia itäisempi aikavyöhyke

(joko pysyvästi tai osan vuotta, kartan tilanne lokakuu 2018)

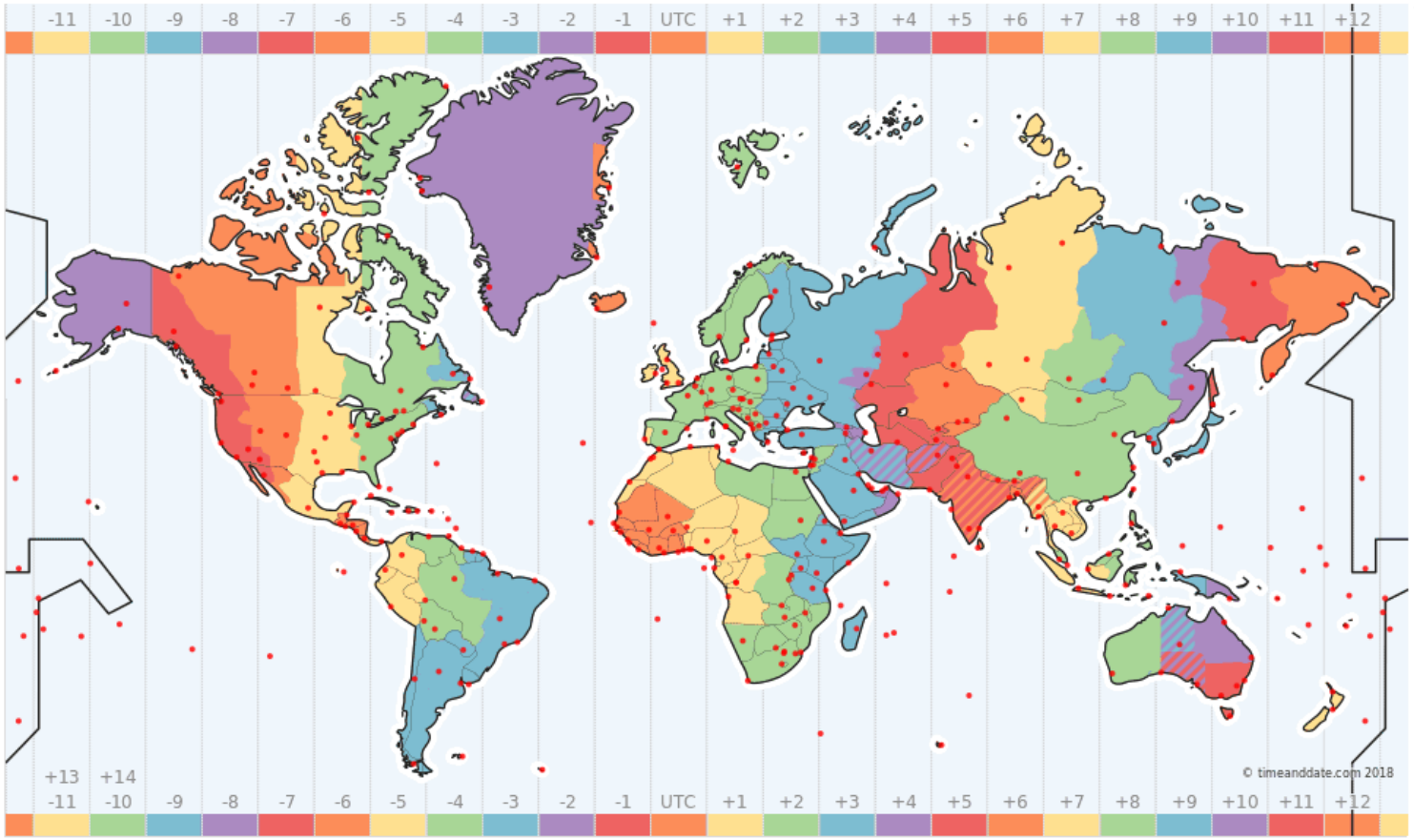

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Yleinen tarkastelu oleellisinta

- Yksilöllisiä eroja ja perusteluja voi olla molempiin, talvi- tai kesäaikaan -> katsottava kaikkien ihmisten kokonaisuutta

- Ihmiset yleisesti liikkuvampia sekä onnettomuusalttiimpia iltapäivällä ja illalla
- Ihmiset näkevät paremmin valoisassa kuin pimeässä
- Ihmisille oltava mahdollisimman paljon valoa niihin aikoihin kun ovat liikkeellä

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Anna-Liisa Tarvainen, toimitusjohtaja, 020 7282 350
anna-liisa.tarvainen@liikenneturva.fi
www.liikenneturva.fi